

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/65/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8224200674
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8224200674.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. H., J.. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny N., dieťa rodičov: matky N.I. H., V. K., J.. X.X.XXXX, Y. G. E. XXXX/X, XXX XX N., a otca G. H., J.. XX.X.XXXX, Y. G. H. XXX/X, XXX XX N., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č.k. 17P/15/2024-64 zo dňa 4.4.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie.
- Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým nariaďuje nad výchovou maloletého výchovné opatrenie - dohľad po dobu 12 mesiacov od doručenia tohto uznesenia.
- Výchovné opatrenie sa bude realizovať v súčinnosti s ÚPSVaR N., ktorý bude súdu podávať správy o maloleťom každý mesiac počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia tento zamietol, aplikujúc § 2 ods. 1 a § 325 a nasl. zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok (CSP) v spojení s § 330 zákona č. 61/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), tiež § 24 ods. 5, § 26, § 28 ods. 2, § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, na podklade čl. 41 ods. 4 Ústavy SR a čl. 24 Charty základných práv Európskej únie. Súd po preskúmaní návrhu matky, jednotlivých dôkazov, vyjadrenia otca a pripojených súdnych spisov dospel k záveru, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný s poukazom na rozsudok č.k. 4P/75/2020-302 zo dňa 9.6.2022, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Svidník č.k. 4P/75/2020-323 zo dňa 12.9.2022 o úprave styku otca s maloletým dieťaťom. Tvrdenia rodičov maloletého vyhodnotil súd ako nepreukázané a rozporuplné, rovnako tak aj čestné prehlásenia osôb, ktoré predložili na podporu svojich tvrdení a bez náležitého dokazovania vo veci samej nie je možné rozhodnúť vo veci. Súd vedie konanie vo veci samej pod sp. zn. 17P/56/2023, kde bude vytvorený priestor na plnohodnotné dokazovanie, vrátane znaleckých posudkov. Za obzvlášť závažný považuje súd najmä obsah predložených e-mailových komunikácií, a to nielen v kontexte opisu správania maloletého, a preto má súd za to, že je potrebné vykonať znalecké dokazovanie za účelom cieleného psychiatrického vyšetrenia duševného stavu predovšetkým otca, čo však v rámci inštitútu neodkladného opatrenia nie je možné. Za danej situácie je preto súd toho názoru, že je namieste rešpektovať existujúce rozhodnutie týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Dôvody, ktoré uvádza matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, síce poukazujú na možnú potrebu prehodnotiť vhodnosť terajšej úpravy styku otca s maloletým, ale nepreukazujú, že zdravie, výživa a výchova maloletého sú narušené alebo ohrozené tak, že by v

momentálnej situácii maloletého bol nevyhnutný okamžitý zásah súdu, a to aj vzhľadom na závery vyšetrovania v trestnom konaní, ktorého súčasťou boli aj znalecké posudky.

2. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletého dieťaťa podľa § 365 ods. 1. písm. b/, d/, f/, h/ CSP a navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a sám nariadil neodkladné opatrenie v zmysle jej návrhu. Uviedla, že napriek skutočnosti, že k návrhu predložila listinné dôkazy a svoje tvrdenia nielen dosvedčila, ale aj preukázala, tak bol návrh bez náležitého odôvodnenia zamietnutý. Napriek tomu, že predložila listinné dôkazy, ktoré nielen nasvedčujú, ale preukazujú, že otec maloletého dieťaťa má deviantné správanie, keď si hľadá na sex maloleté deti, súd prvej inštancie náležite neodôvodnil, prečo tejto komunikácii nevenoval pozornosť. Neobstojí tvrdenie otca, že sa k tomu vyjadrovať nebude, ani ignorovanie takejto závažnej komunikácie súdom prvej inštancie o to viac, že dieťa slovne, gestami, sexualizovaným správaním dlhodobo opakuje a ukazuje, že otec mu ubližuje a je dôvodné podozrenie, že môže dochádzať k sexuálnemu zneužívaniu dieťaťa. V celom, aj keď rozsiahlom, uznesení sa nenachádza veta o tom, prečo súd ignoruje takéto dôkazy a ako ich vlastne vyhodnotil a aké logické a právne úvahy súd prvej inštancie viedli k tomu, že napriek dôkazom preukazujúcim možné ohrozenie maloletého dieťaťa, návrh zamietol. Nie je v uznesení náležite a dostatočne odôvodnené, prečo súd prvej inštancie nerešpektuje rámec inštitútu neodkladného opatrenia, keď napriek dôvodnému podozreniu, že dochádza, alebo môže dochádzať k ohrozeniu a poškodzovaniu práv dieťaťa, jeho zdravia, psychiky, nenariadil neodkladné opatrenie. Kedy bude naliehavosť dočasnej úpravy pomerov väčšia, ako v čase, kedy je dôvodné podozrenie na sexuálne zneužívanie dieťaťa. Nie je náležite odôvodnené, z akých odborných záverov súd prvej inštancie vychádzal a o aké dôkazy sa oprel, keď nenariadil neodkladné opatrenie, hoci správami odborníkov preukázala, že mohlo dochádzať k sexuálnemu zneužívaniu dieťaťa a mohlo by dieťa byť v ohrození aj teraz, pokiaľ by súd nezasiahol, čo neurobil a nezabezpečil ochranu dieťaťa. Súd sa zjavne riadil iba subjektívnym názorom, odignorujúc dôkazy a ani len neodôvodnil, prečo tak postupoval. V uznesení o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je náležite odôvodnené, prečo súd ignoruje najlepší záujem maloletého dieťaťa, prečo je záujem otca súdom prvej inštancie nadradovaný nad najlepší záujem dieťaťa. Takto nenáležite a neúplne odôvodnené uznesenie považuje matka za porušenie práva na spravodlivý proces, je nepreskúmateľné a narúša právnu istotu účastníkov na spravodlivý proces. V konaní ide o nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k dieťaťu a teda súd mohol nielen vykonať predložené dôkazy, ale mohol aj sám vyvinúť aktivitu na vykonanie dokazovania, vypočuť dieťa, či osoby, ktoré podali čestné prehlásenie. Pokiaľ by bol vykonan aspoň jej výsluch (matky), čo považuje za prípustné, aj keď ide o neodkladné opatrenie, tak by mohol zistiť viac skutočností. Súd prvej inštancie nevyhodnotil správne to, že okrem iného, doložila aj emailovú komunikáciu otca maloletého dieťaťa s neznámou osobou, u ktorej si objednával maloleté deti na sex a opisoval, čo všetko by s nimi chcel robiť. Maloletý tiež od určitého času dlhodobo opisuje, čo všetko s ním bolo v domácnosti otca robené, že mu otec rozťahoval dupku, robil piki, piki, že ho priviazal o radiátor, zalepoval ústa, aby nekričal. Toto nerozprával iba jej (matke), ale aj lekárom, psychológom, kolegyni, jej mame a keď počuje, že ide po neho otec, tak sa dieťa predškolského veku dokáže pocikať, alebo pokakať od strachu, nastavuje na notebooku a mobile lietadlový režim, aby sa mu otec nedovolal. Toto doložila listinami a vyjadrila zdesenie, že dlhodobo súd prvej inštancie ignoruje to, že dieťa potrebuje naliehavo ochranu, pokiaľ sa nejakým relevantným dôkazom nepreukáže pravda o tom, prečo sa správa takýmto spôsobom, ako uvádza. Dôkazy dosvedčujú, že dieťa vykazuje znaky toho, že bolo ohrozené, je ohrozované a aj do budúcnosti hrozí, že bez nariadenia neodkladného opatrenia bude ohrozované a bez nariadenia neodkladného opatrenia dieťa ostane bez pomoci, bez možnosti ochrany. Dieťa podľa matky rozpráva aj iné hrozné veci, ukazuje, ako mu otec strká „pišačik“ do úst, ako mu robí piki piki po „pišačiku“, ukazuje jej, ako sa dáva jazýčková pusa a podobné hrôzy. Považuje za nepochopiteľné, že súd prvej inštancie opakovane ignoruje predkladané listiny, v ktorých odborníci konštatujú, že mohlo dochádzať k zneužívaniu dieťaťa, že je nevyhnutné brať informácie od dieťaťa vážne, ale nikto doposiaľ nevykonal znalecké dokazovanie v konaní vo veci samej a nebolo ani nariadené neodkladné opatrenie, napriek závažnosti situácie, ktorú dieťa opisuje. Uviedla tiež, že je milujúcou matkou a pokiaľ by stretávanie dieťaťa s otcom bolo na jeho prospech, bola by šťastná, nikdy by otcovi nezakazovala stretávať sa so synom, ale ani v tomto prípade nebránila synovi stretávať sa s otcom, ale nedovolí, aby sa syn pred každým stretnutím s otcom doslova triasol, v noci nespál, pocikával sa, pokakal sa, plakal a bránil sa. Maloletý bol na vyšetrení v nemocnici a tam sa pýtal lekárov a sestričiek, aby mu dali papierik, aby nemusel ísť k otcovi, prosil ich, aby ho zachránili pred otcom, modlí sa doma, aby sa našiel niekto, kto ho pred otcom zachráni. Nemá inú možnosť, iba domáhať sa ochrany dieťaťa súdnou cestou a to

až do momentu, kým jej niekto z kompetentných na základe znaleckého posudku, či iných vyšetrení, nezrejní, prečo syn rozpráva tieto, pre ňu, ako matku, strašné veci.

3. Kolízny opatrovník v správe zo dňa 22.4.2024 navrhol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdiť. Poukázal na konanie vo veci samej pod sp. zn. 17P/56/2023, kde bude vytvorený priestor na plnohodnotné dokazovanie. Za dôležité považuje, aby znaleckého posudzovania, ktoré bude vypracované znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, Sexuológia, sa zúčastnili obidvaja rodičia spolu s maloletým dieťaťom. Kolízny opatrovník uviedol v súvislosti s dôkazom, ktorý predložila matka maloletého ako prílohu k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, lekárskou správou - nález zo dňa 13.2.2024 z pedopsychiatrickej ambulancie W. J. X. K., ktorú vypracovala S.. Y. V., kde na 2. strane je uvedená „anamnéza soc. pracovníčky“, že Úrad nebol kontaktovaný lekárkou o podanie správy ohľadom maloletého a ani nespolupracoval a nezasielal žiadne vyjadrenie lekárke.

4. Otec maloletého dieťaťa s poukazom na predchádzajúce vyjadrenia navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť. K odvolacím námietkam uviedol, že matkine tvrdenia sú značne tendenčné, vychádza predovšetkým z dôkazov, ktoré už boli predmetom skúmania orgánmi činnými v trestnom konaní a súčasne predložená lekárska správa doktorky V. je značne pochybná, keďže matka rozhodné skutočnosti pred doktorkou zamlčala. V tomto smere dôkazy predložené matkou nie sú takého charakteru, ktoré by odôvodňovali taký závažný zásah do jeho rodičovských práv, kedy by mal absolútne zakázané sa so synom stýkať, resp. bol obmedzený v synovom veku na styk za prítomnosti matky a v jej domácom prostredí. K matkou namietanej emailovej komunikácii uviedol, že táto bola matkou získaná protizákonne, bez jeho súhlasu a bez jeho vedomia. Súčasne táto komunikácia je z obdobia pred sobášom s matkou a bola rovnako podrobená prieskumu príslušnými orgánmi. Argumentácia matky takouto komunikáciou nesvedčí aktuálnemu stavu veci a neodkladnej potrebe úpravy vzťahov medzi ním a synom. Argumenty v odvolaní matky sú v rozpore s doposiaľ existujúcimi zisteniami zo strany tretích osôb čo do stretávania sa a kedy nie sú konštatované nielen že žiadne porušenia jeho rodičovských práv a povinností, ale nie sú ani podozrenia, ako to tvrdí len matka a nikto iný. Matka podľa otca neosvedčila dôvodnosť svojich obáv, jej obavy sú založené len na domnienkach, že by mohlo k niečomu dôjsť, pričom však žiaden relevantný dôkaz o tom nie je. Jedná sa v podstate len o dôkazy, ktoré si matka zabezpečovala výlučne sama, pri uplatňovaní svojej výlučnej starostlivosti a vplyvu na dieťa. Nesúhlasí s tým, že na nariadenie neodkladného opatrenia postačujú len tvrdenia matky, a ktoré majú byť odôvodnené predovšetkým skutočnosťami, ktoré už boli predmetom prieskumu iných orgánov. V tomto smere by súd nariadením neodkladného opatrenia rozhodol mimo rámca procesných ustanovení, ak by rozhodoval podľa stavu pred vydaním neodkladného opatrenia. Opakovane uvádzal a uvádza aj v tomto konaní, že v dôsledku konania matky syna riadne nevidel od októbra 2023 a to napriek jeho návrhom na súd, políciu a pod., a teda viac ako 8 mesiacov nemal možnosť na syna akokoľvek pôsobiť. Práve tým, že matka mu neumožňuje dlhodobo so synom styk realizovať, tak práve ona narúša záujem syna na rovnocenný styk s oboma rodičmi. Matka plne realizuje úkony smerujúce k jeho vylúčeniu zo života. Matkine tvrdenia, že synovi ujma vznikla a hrozí, sú jej prianím, aby tak bolo, čo je v rozpore so synovými záujmami. A pokiaľ mu ujma vznikla, resp. ujma mu hrozí, tak je to v dôsledku konania matky, ktorá namiesto toho, aby mu ako otcovi umožnila pokojne realizovať styk, venovať sa mu, opakovane a opakovane hľadá dôvody a produkuje svojím konaním vykonštruované dôkazy, že synovi ubližuje. Tvrdenia matky, čo údajne synovi robil a spôsoboval, sú jej predstavy a výmysly, ktoré mu opakovane a opakovane prednáša, čím ho takto indoktrinuje, a vytvára v ňom stav, že jej predstavy sú to, čo prežil. Toto však nie je pravda. Ak by matka bola tou milujúcou matkou ako sa prezentuje, tak by dávno prestala v synovi vytvárať predstavy, že mu ubližuje a pod. Syn by tak mohol v pokoji vyrastať nielen s matkou, ale i s ním ako otcom. To, že matka má voči nemu výhrady, nemôže ísť na úkor syna. Je nepochopiteľné, že je to iba matka, ktorá vníma údajné synovo odmietanie jeho osoby, pritom interakciu s ním videla aj psychologička USPVaR-u, tretie osoby, resp. syn chodil počas styku s ním do škôlky a k lekárovi, a je značne nepravdepodobné, že nikto okrem matky by si nevšimol čokoľvek podozrivé, čo by podľa matky mal synovi údajne spôsobovať.

5. K uvedenému sa vyjadrila matka maloletého dieťaťa, ktorá okrem opakovane už uvedených tvrdení, poukázala na to, že doposiaľ vo veci nebolo vykonané náležité znalecké dokazovanie, ktoré dokázalo zodpovedať správanie maloletého voči otcovi. Tvrdí, že voči otcovi nemá nič osobné, len nevie, ako si vysvetliť všetky tie hrôzy, ktoré maloletý robí a ukazuje. Považuje za osvedčené a preukázané dôvodné podozrenie, že došlo k ujme dieťaťa. Doložila sms komunikáciu otca, kde si hľadal na sex maloleté deti, čo doposiaľ každý ignoruje.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods. 5 písm. c/ CMP, preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario.

7. Podľa § 28 ods. 2 prvá veta zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia.

8. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 ods.1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Navrhovateľka - matka maloletého dieťaťa navrhovala v predmetnom konaní naliehavú úpravu stretávania sa maloletého s otcom tak, že neodkladným opatrením súd zakáže otcovi stretávať sa s maloletým dieťaťom až do právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností, vedenom pod sp.zn. 17P/56/2023 Okresným súdom Bardejov, pracovisko Svidník, od nariadenia neodkladného opatrenia. Alternatívne, aby otec bol oprávnený s maloletým dieťaťom sa stretávať každú prvú sobotu v tom-ktorom mesiaci od 10.00 hod. do 18.00 hod. a každú poslednú nedeľu v tom-ktorom mesiaci od 10.00 hod. do 18.00 hod. v mieste bydliska maloletého za prítomnosti matky a to až do právoplatného rozhodnutia v konaní vo veci samej od nariadenia neodkladného opatrenia s tým, že matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť.

11. Podľa ostatnej právoplatnej úpravy stretávania sa otca s maloletým dieťaťom rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 4P/75/2020-302 zo dňa 9.6.2021 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Svidník č.k. 4P/75/2020-323 zo dňa 12.9.2022, po potvrdení rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 24CoP/101/2022-402 zo dňa 23.2.2023, došlo k zmene rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 6P/96/2019-51 zo dňa 21.4.2020, týkajúceho sa styku otca s maloletým tak, že otec maloletého je oprávnený a povinný osobne sa stretávať s maloletým každý párny mesiac v roku od 15. dňa v mesiaci od 8.00 hod. do predposledného dňa daného kalendárneho mesiaca do 18.00 hod. Matka je povinná maloletého na osobný styk s otcom riadne pripraviť a pred začatím styku ho odovzdať otcovi v mieste bydliska matky a otec je povinný na rovnakom mieste a v stanovenom čase maloletého odovzdať matke. Obaja rodičia sú povinní v prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť realizovať, oznámiť túto skutočnosť druhému rodičovi najneskôr deň pred začatím styku. Otec je zároveň oprávnený a povinný stretávať sa s maloletým prostredníctvom videohovorov cez aplikáciu Skype, a to každú stredu a sobotu, vždy v čase od 18.00 hod. do 18.30 hod. Ak určené dni prípadnú na deň, kedy sa bude realizovať osobný styk, videohovor sa neuskutoční. Matka je povinná maloletého na videohovor s otcom riadne pripraviť a materiálne zabezpečiť maloletému prístup k potrebnému zariadeniu výpočtovej techniky, tiež k aplikácii Skype. Matka je povinná jedenkrát mesačne informovať otca o zdravotnom stave maloletého a jeho záujmoch, a to e-mailovou správou. Otec je povinný každú stredu počas styku s maloletým informovať matku o zdravotnom stave maloletého a to e-mailovou správou. Otec je povinný každú stredu počas styku s maloletým zabezpečiť videohovor maloletého s matkou cez aplikáciu Skype vždy v čase od 18.00 hod. do 18.30 hod.

12. Z predloženého spisu vyplýva, že vo veci starostlivosti súdu o maloletého, ktorého rodičia spolu nežijú od októbra 2019, je vedené konanie vo veci samej o úpravu rodičovských práv a povinností pod sp.zn. 17P/56/2023 a doposiaľ nebolo v tomto rozsahu vo vzťahu k maloletému dieťaťu právoplatne rozhodnuté. Aktuálne je vec v štádiu prípravy znaleckého dokazovania znalcom z odboru klinickej psychológie a z odboru sexuológie na základe zhodného návrhu účastníkov. K stretávaniu maloletého dieťaťa s otcom podľa rozhodnutia súdu nedochádza a podľa tvrdenia otca, naposledy sa s maloletým synom riadne stretol v októbri 2023.

13. Odvolací súd vo všeobecnosti, zhodujúc sa so závermi súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, na dôvody ktorého odkazujúce zdôrazňuje, že účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania a možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa

ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Potreba zabezpečenia ochrany maloletého dieťaťa vyplýva z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a sleduje najmä zásadne záujem maloletého dieťaťa. Pre účely zabezpečenia takejto ochrany v prípade naliehavej potreby pri hroziacej ujme formou nariadenia neodkladného opatrenia je postačujúca existencia okolností, z ktorých sa dá vyvodiť opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň v rovine osvedčenia. S uvedenými zákonnými podmienkami pre aplikáciu inštitútu neodkladného opatrenia už boli tak odvolateľka - matka, ako aj otec, viackrát oboznámení v súvislosti s predchádzajúcimi konaniami vo veci starostlivosti súdu o ich spoločné maloleté dieťa.

14. Je preto správny záver súdu prvej inštancie, za aplikácie správnych zákonných ustanovení, v zmysle ktorého nedošlo k osvedčeniu nevyhnutnosti dočasnej úpravy pomerov účastníkov v zmysle návrhu matky v rozsahu úpravy zúženia styku otca s maloletým dieťaťom autoritatívnym súdnym rozhodnutím. Právna istota vo vzájomných rodinných vzťahoch je zabezpečená v zmysle zákonných ustanovení Zákona o rodine, pričom rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia v rovnakom rozsahu bez ohľadu na to, či sú rodičia dieťaťa manželmi, alebo nie (čl. 12, čl. 41 Ústavy SR). Výkon rodičovských práv a povinností patrí v rovnakej miere obidvom rodičom. K prelomeniu tejto zásady môže dôjsť len výnimočne v situáciách, keď jeden z rodičov nežije, alebo nie je známy, alebo nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, tiež keď bol jednému z rodičov pozastavený výkon rodičovských práv a povinností alebo bol vo výkone rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozbavený. Pozastavenie, obmedzenie aj pozbavenie výkonu rodičovských práv patrí výlučne do právomoci súdu, ktorý ich môže uložiť iba a len v prípade, ak sa naplnia zákonom kvalifikované skutočnosti dané v § 38 Zákona o rodine. Pozastavenie výkonu rodičovských práv a povinností vyžaduje existenciu závažnej prekážky brániacej rodičovi vykonávať rodičovské práva a povinnosti a skutočnosť, že si pozastavenie vyžaduje najlepší záujem maloletého dieťaťa. Obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností spočíva vždy v zavinenom správaní rodičov, v prípade pozbavenia výkonu rodičovských práv a povinností ide o zneužívanie rodičovských práv a povinností alebo o ich zanedbávanie závažným spôsobom napriek predchádzajúcim upozorneniam.

15. Tvrdenia matky, opakovane popisujúce závažné skutočnosti vo vzťahu k maloletému dieťaťu, boli preskúmané vyšetrovateľom v trestnom konaní, vedenom pod ČVS: Q.-XX/VYS-N.-XXXX, na základe trestného oznámenia matky zo dňa 4.2.2021, podloženého znaleckým posudkom č. XX/XXXX znalca S.. I. H. zo dňa 26.1.2021, ktorý konštatoval prítomnosť znakov sexuálneho zneužívania u maloletého v rovine pravdepodobnosti. Odvolací súd z pripojeného vyšetrovacieho spisu zistil, že predmetné trestné konanie, vedené vo veci zločinu sexuálne zneužívanie podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, bolo uznesením vyšetrovateľa zastavené, pretože nebol dôvod na začatie trestného stíhania, ani na postúpenie veci. V trestnom konaní vykonané znalecké dokazovanie nepreukázalo zistenie znakov pre potvrdenie sexuálneho zneužívania maloletého dieťaťa. Znalec S.. H. v rámci výsluchu nevyhlásil, že zvýšený záujem maloletého o genitálie a análny otvor môžu byť spôsobené aj bolestivou skúsenosťou s erotickými oblasťami tela v súvislosti s napríklad prebaľovaním a pod. Na strane otca maloletého dieťaťa vyšetrovateľ konštatoval, že emailová komunikácia týkajúca sa záujmu o detský eskort samo osebe nepotvrzuje spáchanie trestného činu. U otca maloletého dieťaťa neboli zistené deformácie jeho psychosexuálneho vývinu a jednoznačné prejavy prítomnosti sexuálnej deviácie. Znalkyňa z odboru psychológia, klinická psychológia dospelých, klinická psychológia detí a psychológia sexuality K.. Z. Č., ktorá svoje závery konzultovala so znalcom psychiatrom, konštatovala v záveroch znaleckého posudku č. XX/XXXX zo dňa 30.7.2021 (otec maloletého dieťaťa) a XX/XXXX zo dňa 30.7.2021 (maloleté dieťa), že vyšetrenie nepreukázalo stopy sexuálneho zneužívania u maloletého a psychologickým vyšetrením nezistila prítomnosť sexuálnej deviácie u otca maloletého dieťaťa. Negatívne prejavy v rámci skúmaného nekonštatovala znalkyňa ani v prípade matky (znalecký posudok č. XX/XXXX a ani matky otca - starej matky maloletého (znalecký posudok č. XX/XXXX). Znalkyňa z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria S.. Y. V. obdobne pri vyšetrení maloletého nezistila znaky sexuálneho zneužívania (znalecký posudok č. XX/XXXX zo dňa 2.7.2021 a odporučila v relevantnom období dieťa nechať v pozorovaní psychológia, resp. psychiatria, ktorí rozhodnú o postupnom stretávaní otca s dieťaťom na upokojenie vzťahov aj celkového zdravotného stavu dieťaťa za danej situácie, keď matka neprestáva s rozhovormi s dieťaťom o prežitom, pričom, čo a ako sa stalo, je vzhľadom na nízky vek dieťaťa veľmi ťažko zistiť, objektivizovať a potvrdiť. Situáciu hodnotí tiež ako dôsledok traumatizácie matky i dieťaťa pri nefunkčnom vzťahu s otcom dieťaťa.

16. Odvolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že v danom prípade osvedčené skutočnosti tak z vyjadrení kolízneho opatrovníka, z výsledkov šetrenia orgánmi činnými v trestnom konaní i dokazovaním súdu indikujú, že tak matka, ako aj otec maloletého dieťaťa majú porovnateľné vzťahové schopnosti a potreby vo vzťahu k maloletému dieťaťu, z pohľadu záujmu ktorého obaja taktiež disponujú porovnateľnými rodičovskými schopnosťami. Od doby posúdenia osobnosti otca znalcami v trestnom konaní práve na podklade tvrdení matky, opakujúcich sa v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ktorí u otca nezistili prítomnosť deviácie, neboli zistené a osvedčené také okolnosti, ktoré by vylučovali, resp. obmedzovali rodičovské práva a povinnosti otca a také neboli zistené ani v priebehu odvolacieho konania (s poukazom tiež na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. III.ÚS 38/2021 z 15.4.2021). Zo správy riaditeľky materskej škôlky, ktorú maloleté dieťa navštevuje, nevyplýva problémové, či negatívne správanie rodičov k dieťaťu a škola nevidí rozdiely v správaní dieťaťa k matke, otcovi, či starej matke (matkinej matke), ktorá dieťa do a zo škôlky sprevádza. Otec sa o dieťa zaujíma intenzívnejšie, dieťa sa teší a je spokojné v čase, keď je u otca.

17. Súčasne odvolací súd zdôrazňuje, že nízky vek maloletého dieťaťa vyžaduje od rodičov primárne sledovať záujem dieťaťa na zabezpečení pocitu bezpečnosti a stability výchovného prostredia a je osobnou zodpovednosťou oboch rodičov plne podporovať priebeh výchovy a výživy spoločného maloletého dieťaťa bez stresových zážitkov, predchádzajúc tak možným nepriaznivým dopadom na psychiku dieťaťa a rešpektujúc právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom (§ 30 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine). O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia. Odvolací súd dáva účastníkom konania do pozornosti čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Rodičia ponosú zodpovednosť za dôsledky, ktoré ich konanie vo vzťahu k výchove maloletého dieťaťa prinesie.

18. Napokon, okolnosti možného narušenia zdravého výchovného prostredia maloletého dieťaťa v dôsledku správania sa a postupu otca v kontexte odvolacích námietok matky, ako aj osobnosť javí sa vhodne oboch rodičov bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom konaní, ktorého výsledkom bude úprava rodičovských práv a povinností v záujme maloletého dieťaťa. Vzhľadom na výsledky ďalšieho riadneho dokazovania vykonávaného v konaní vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k spoločnému maloletému dieťaťu, nebude vylúčený postup súdu podľa § 360 a nasl. CMP, pričom terajšie rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pri zmene skutkových okolností, resp. na základe riadne vykonaného dokazovania, nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

19. So zreteľom na tieto dôvody odvolací súd, s odkazom na vecne správne odôvodnenie, napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v celom rozsahu (§ 387 CSP).

20. Na podklade zistených skutočností odvolací súd prijal súčasne záver aj o potrebe vykonávania opatrení za účelom zabezpečenia bezpečného výchovného prostredia pre maloleté dieťa, s ohľadom opäť na zásadu najlepšieho záujmu dieťaťa. O zaistenie najlepšieho záujmu dieťaťa musia v prvom rade usilovať jeho rodičia. Stav, v akom sa nachádza predmetný vzťah rodičov, si vyžaduje zásah súdu do rodičovských vzťahov. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené zistenia preto neodkladným opatrením v znení výroku II. a III. tohto rozhodnutia nariadil v intenciách § 37 ods. 2 písm. b/ zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, ktorý rodinné a domáce prostredie maloletého dieťaťa podrobí intenzívnejšej kontrole, monitorovanej súdom na základe podávaných správ na mesačnej báze. V tomto prípade intervencia súdu za výdatnej súčinnosti kolízneho opatrovníka smeruje k riešeniu problému nedôvery a vzájomných nekonzistentných vyjadrení rodičov vo vzťahu k ich spoločnému maloletému synovi, k nastaveniu základných prvkov súčinnosti rodičov a celkovo k podpore záujmov a pokojného prostredia dieťaťa, bez vyvíjania neprimeraného tlaku naň. V súvislosti so súčinnosťou poskytovanou rodičmi maloletého dieťaťa, tu odvolací súd očakáva plné rešpektovania úkonov a návrhov príslušného referátu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a rešpektovanie nezastupiteľnej funkcie kolízneho opatrovníka, ktorý koná v záujme ich spoločného maloletého dieťaťa. Priebeh výchovného opatrenia a súčinnosť rodičov bude dôsledne vyhodnotená s dopadom na úpravu rodičovských práv a povinností vo vzťahu k maloletému dieťaťu v konaní vo veci samej.

21. Výchovné opatrenia sú súčasťou systému, ktorý komplexne zabezpečuje riešenie vzťahov medzi rodičmi a deťmi. Súd nimi vykonáva dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností a nad dieťaťom. Sústava výchovných opatrení v zmysle ustanovení § 37 Zákona o rodine je vybudovaná systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Ak výchovné opatrenie neprinesie žiadateľný výsledok, ktorým je zvyčajne zmena postoja niektorého z rodičov, resp. oboch rodičov, potom môže súd využiť ďalšie opatrenie, ktorými fakticky alebo právne zasiahne do výkonu rodičovských práv a povinností.

22. Napokon, o náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods. 2 a § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie podľa § 53 a nasl. CMP.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).